

Въ 1871 год., безъ Гельсингфор. русс. гимн., всички тѣ гимназии въ Россия били 123. Въ това число 68 класически гимназии съ два-та древни язици и 43 съ единътъ Латинский языкъ и 12 реални гимназии, 23 прогимназии, отъ кои-то 14 съ 2-та древни язици, 8 съ латински и 1 реални.

Числото на ученици-тѣ въ тѣхъ било 39,071, а кои-то свършили курсъ 1690. — По учеб. окръзи тѣ са разпределяватъ, както е въ таблицата.

Население-то на Россия безъ Финландия, е 80 милиона ж. ежегодателно 1 гимназия дохажла на 615,370 жит. и 1 гимназистъ (въ това число и прогимназисти-тѣ) на 1,890 жители.

Градъ-тѣ С. Петербургъ има 8 гимназии, Москва 6, Варшава 6, Ревель 3, Харковъ 3, Казанъ 2, Киевъ 2, Одеса 2, Рига 2 гими. и 88 градове по 1 гимназия.

НАРОДНИ ШКОЛИ.

Между Европейки-тѣ държави Руско-то общество пайко жъртува за народно-то образование; назваме „общество“,² защото народни-тѣ училища въ всички-тѣ цивилизовани господарства са обдържатъ на счетъ на обществата, а не на господарствата както въ Россия: господарство-то има надъ тѣхъ само висшиятъ си надзоръ, тѣхна-та инспекция и приготвява учители; а заведение-то и обдържавле-то на училищата е обязано общество-то.

Така Руско-то земство дава за народно образование едва 1 милионъ рубли, кога-то Пруско-то земство въ 1862—64 ежегодно е давало за народно-то образование средните числа по 11,039,799 талира, отъ кои-то 2,518,197 тал. съ покривали отъ заплата за обучение и само 388,508 тал. са давани помошь отъ хази-та. А въ това време Пруссия е населявана отъ 17 до 19 милиона жители.

Най-много отъ всички-тѣ европейски господарства харчи Швейцария, дѣ-то почти съвсѣмъ нѣма, кои-то да не могатъ да четатъ и пишатъ и дѣ-то прѣзъ училища-та прѣминуватъ всички-тѣ дѣтица и момчета и момичета.

Съ Съединени-тѣ-Штати въ Америка по изобилии-тѣ имъ средства не може ни едно господарство да са сравни. Такъ съществуватъ особени фондове, на кои-то доходи-тѣ или отчаясти или напълно отиватъ на училища: 1) Господарствениий фондъ, състоящъ отъ продажба земи, кои-то състоятъ тъ 2,264,625 Английски квадратни мили; 2) училищниий фондъ на 12 Штати, кои-то приноси ежегодно повече отъ 2